

Revistă lunară de cultură creștină

VESTITORUL

Editată de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, Oradea

Oradea, 27 iulie-august

Seria I, Anul XX, Nr. 1-2 (213-214), 2011

EPISCOPUL VASILE AFTENIE

Din sumar:

Alocuțiunile Papei Benedict al XVI-lea la Rugăciunea *Angelus* - pag. 3;

Episcopul Vasile Aftenie - pag. 5-7;

Scrisoarea Sinodului Episcopilor BRU către BOR - pag. 9

În Campus la Buccinasco

La invitația părintelui Silvano Bonfatti, paroh la Buccinasco (MI), în perioada 24 iunie - 4 iulie 2011, un grup de copii din parohia Curtuiușeni, însoțiți de Pr. Alexandru Cervid, a avut posibilitatea să petreacă o săptămână în Italia.

Tinerii, cu scopul deprinderii limbii italiene, au fost cazați la familii de italieni, care i-au primit cu mare satisfacție.

Programul zilnic al copiilor a fost foarte variat. În fiecare zi, după celebrarea Sfintei Liturghii, au urmat activități împreună cu tinerii italieni în Oratoriul parohiei, dar au fost și momente de relaxare.

Nu au lipsit vizitele orașelor mai importante din zonă cum ar fi Milano, Pavia, Verona, etc., dar și a Aquapark-ului din Novara.

La întoarcerea în țară grupul s-a oprit în parohia românească din Vicenza (VI) unde a fost primit de către credincioșii români din oraș reuniți, - așa cum am auzit de la dâșii - în fiecare an, înainte de plecarea în concediile estivale.

Un alt popas de neuitat a fost cel de la Veneția, unde participanții au putut da o scurtă privire asupra orașului.

La sfârșitul programului s-a convenit ca schimbul de experiență din acest an să aibă caracter de continuitate, stabilindu-se ca anul următor să fie rândul parohiei din România să-i întâmpine pe italieni.

Săptămâna petrecută în Italia a fost, cu siguranță, una de neuitat pentru toți participanții. Mulțumim pe această cale tuturor persoanelor care ne-au primit, în special pr. Silvano, care a dovedit o fraternitate deosebită.

Margareta CERVID

VESTITORUL

P.S.S. Virgil Bercea: Președinte

Redacția și administrația:

Pr. Olimpiu Todorean: redactor coordonator,

Ioan F. Pop: secretar de redacție.

ioanfpop@gmail.com

Colaboratori:

Otilia Bălaș, Nicolae Costruț, pr. Ioan Erdeli, Maria-Mirela Filimon, Silvia Pantîș.

Adresa:

410210 - Oradea, str. Ep. Mihai Pavel, 4;
Tel: 0259.436.492; Fax: 0259.430.509;
E-mail: olimpiu35@yahoo.it; Tel: 0722.450.013

Abonamente: Alexandru Toma

Str. Borsecului Bl. X16, Ap. 30
Tel: 0259.472.823; 0741.933.193

Difuzare: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8
410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

I.S.S.N. 1454 - 8526

Stabilirea Planului Pastoral 2011-2012

Sâmbătă, 25 iunie 2011, a avut loc întâlnirea responsabililor cu pastorația din eparhia noastră, în vederea stabilirii noului Plan Pastoral 2011-2012. Întâlnirea s-a desfășurat în Aula Magna a Facultății de Teologie din Oradea și organizată de către Biroul Pastoral Eparhial pentru Laici din Oradea. La întâlnire au participat PSS Virgil Bercea, pr. vicar general Florian Gui, responsabili Biroului Pastoral, preoții protopopi, preoții responsabili cu pastorația, președinții de la diverse asociații, instituții, organizații și grupuri ale eparhiei noastre.

Biroul Pastoral

Alocuțiunile Papei Benedict al XVI-lea la Rugăciunea *Angelus*

Dumnezeu nu ne forțează să credem în El

10.07.2011

Iubiți frați și surori!

Vă mulțumesc pentru că ați venit pentru rugăciunea *Angelus* aici la Castel Gandolfo, unde am ajuns cu câteva zile în urmă. Mă bucur de ocazia de a adresa saluturile mele cordiale tuturor locuitorilor acestui iubit orașel, cu urări pentru o vară bună. În Evanghelia din această duminică (Matei 13,1-23), Isus spune mulțimii cunoscuta parabolă a semănătorului. Este un pasaj într-un anumit sens “autobiografic”, deoarece reflectă însăși experiența lui Isus, a predicării Sale: El se identifică cu semănătorul, care seamănă sămânța bună a Cuvântului lui Dumnezeu, și vede efectele diferite care urmează potrivit felului în care este primită vestirea. Există aceia care ascultă superficial dar nu o acceptă; există aceia care o acceptă în primul moment, dar le lipsește satornicia și pierd totul; există aceia care sunt copleșiți de grijile și seducțiile lumii; și există aceia care ascultă cu receptivitate asemenea unui pământ bun: aici Cuvântul aduce roade din abundență.

Această Evanghelie insistă însă și asupra “metodei” de a predica a lui Isus, care este tocmai folosirea parabolilor. “De ce le vorbești în parabole?” întreabă discipolii (Matei 13,10). Și Isus răspunde făcând o distincție între ei și mulțime: discipolilor, adică acelor care au decis deja să fie cu El, le poate vorbi deschis despre Împărăția Cerurilor; dar celorlalți trebuie să le vorbească în parabole, tocmai pentru a trezi decizia, convertirea inimii; parabolele, într-adevăr, prin natura lor, necesită un efort de interpretare, angajează rațiunea persoanei dar și libertatea. Sf. Ioan Gură de Aur explică: “Isus rostește aceste cuvinte cu intenția de a-i atrage pe ascultătorii Lui la El și pentru a-i chema, asigurându-i că dacă vin la El, îi va vindeca (Comentariu la Evanghelia lui Matei, 45, 1-20). În cele din urmă, adevărata “Parabolă” a lui Dumnezeu este Isus însuși, Persoana Lui care, prin semnul umanității, în același timp ascunde și revelează divinitatea. În acest fel Dumnezeu nu ne forțează să credem în El, ci ne atrage la sine cu adevărul și bunătatea Fiului Său întrupat: iubirea, într-adevăr, respectă întotdeauna libertatea.

Iubiți prieteni, mâine vom celebra sărbătoarea Sf. Benedict, abate și sfânt patron al Europei. În lumina acestei Evanghelii privim la el ca maestru al ascultării Cuvântului lui Dumnezeu, o ascultare profundă și perseverentă. Trebuie să învățăm mereu de la marele patriarh al monahismului apusean să îi acordăm lui Dumnezeu locul care îi aparține, primul loc, oferindu-i, cu rugăciunea de dimineață și de seară, activitățile noastre de zi cu zi. Fie ca Fecioara Maria să ne ajute prin exemplul ei să fim “pământ bun” în care sămânța cuvântului să aducă roade.

www.catholica.ro

Dumnezeu ne învață compasiune

31.07.2011

Iubiți frați și surori,

Evanghelia acestei duminici descrie minunea înmulțirii pâinilor pe care Isus o săvârșește pentru o mulțime de persoane care l-au urmat pentru a-l asculta și a fi vindecate de diferite boli (cf. Mt. 14,14). Spre seară, ucenicii îi sugerează lui Isus să dea drumul mulțimii ca să poată merge să se reîntreze. Dar Domnul are în minte altceva: “Dați-le voi să mănânce!” (Mt. 14,16). Ei, însă, nu au “altceva decât cinci pâini și doi pești”. Isus săvârșește atunci un gest ce face să ne gândim la Sacramentul Euharistiei: “ridicându-și ochii spre cer, a rostit binecuvântarea, a frânt pâinile și le-a dat ucenicilor, iar ucenicii le-au dat mulțimii” (Mt. 14,19).

Minunea constă în împărțirea fraternă a pușinilor pâini care, încredințate puterii lui Dumnezeu, nu numai că sunt de-ajuns pentru toți, ci de-a dreptul ajung să umple douăsprezece coșuri. Domnul le cere ucenicilor să fie ei cei care împart pâinea pentru mulțime; în felul acesta îi învață și îi pregătește pentru viitoarea misiune apostolică: vor trebui, în fapt, să ducă tuturor hrana Cuvântului de viață și a Sacramentelor. În acest semn important se împletesc întruparea lui Dumnezeu și lucrarea răscumpărării. Isus, în fapt, “coboară” din barcă pentru a întâlni oamenii (cf. Mt. 14,14). Sfântul Maxim Mărturisitorul afirmă că Cuvântul lui Dumnezeu “a binevoit, din dragoste față de noi, să se facă prezent în trup, provenit din noi, și asemenea nouă în afară de păcat, și să ne prezinte învățătura Sa în cuvinte și exemple adaptate nouă” (Ambiguum 33, PG 91, 1285 C).

Domnul ne oferă aici un exemplu grăitor al compasiunii Sale față de oameni. Ne gândim la atâția frați și surori care în aceste zile, în Cornul Africii, îndură consecințele dramatice ale foametei, agravate de război și de lipsa unor instituții solide. Cristos este atent la nevoia materială, dar vrea să dăruiască mai mult, pentru că omul este întotdeauna “înfometat de ceva mai mult, are nevoie de ceva mai mult” (Gesu di Nazaret, Milano 2007, 311). În pâinea lui Cristos este prezentă iubirea lui Dumnezeu; în întâlnirea cu El “ne hrănim, să spunem așa, cu însuși Dumnezeul cel viu, mâncăm într-adevăr ‘pâinea din cer’” (ibid.).

Dragi prieteni, “în Euharistie Isus face din noi martori ai compasiunii lui Dumnezeu față de fiecare frate și soră. Se naște astfel în jurul misterului euharistic serviciul carității față de aproapele” (Exortăția apostolică post-sinodală *Sacramentum caritatis*, 88). Mărturisește aceasta și Sfântul Ignățiu de Loyola, fondator al Companiei lui Isus, a cărui comemorare Biserica o celebrează astăzi. Ignățiu a ales, în fapt, să trăiască “căutându-l pe Dumnezeu în toate lucrurile, iubindu-l în toate creaturile” (Cf. Constituțiilor Societății lui Isus, III, 1, 26). Încredințăm Fecioarei Maria rugăciunea noastră, pentru ca să ne deschidă inima spre compasiunea față de aproapele și la împărțirea fraternă.

Episcopul Vasile Aftenie

14.06.1899 - 10.05.1950

În continuare, revista *Vestitorul* va prezenta viața și biografia spirituală a celor șapte episcopi ai bisericii noastre propuși pentru beatificare. Sperăm că și în acest mod viața și activitatea lor eclezială va fi mai bine cunoscută în rândul credincioșilor, iar pilda lor ne va sta ca model de urmat în întreaga activitate creștinească.

Vasile Aftenie a fost arhiereu-vicar al Arhidiecezei Române Unite de Alba-Iulia și Făgăraș, pentru credincioșii români greco-catolici de peste Carpați, constituiți în Vicariatul General Român Unit al Bucureștilor și Vechiului Regat.

Comunitatea credincioșilor români uniți cu Roma din Capitala României s-a format din emigranții ardeleni greco-catolici, începând din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, care au trecut Carpații pentru a nu se înrola în regimentele românești de graniță, înființate de Curtea Imperială Veneză, cu sediile la Orlat, Năsăud și Caransebeș. Rândurile lor au fost apreciable sporite de cei plecați din cauza foametei din 1817, foamete care a făcut multe victime printre românii din Transilvania. Încă din 1816 se aflau în Țara Românească "12000 de uniți trecuți din Transilvania" (pentru această perioadă a se consulta dr. Coriolan Suciu, *Misionarii greco-catolici din Valahia (1818-1829)*, în "Blajul", 1934, pp. 65, 113, 275, 353), Episcopul romano-catolic de Necopole. Fortunato Ercolani, Administrator Apostolic al Valahiei, a cerut, la Blaj, Episcopului Ioan Bob, să trimită un preot misionar pentru acești credincioși. La 18 martie 1818 a fost trimis preotul Grigore Maior (a nu se confunda cu Episcopul Grigore Maior, mort la 1785). Dar activitatea sa misionară, printre românii uniți cu Roma, fiind considerată drept prozelitism, la intervenția Mitropolitului ortodox Nectarie, după abia o jumătate de an de la sosire, preotul Maior a fost prins de către călugării acestuia, închis la Mitropolie, și retrimis la Blaj. Însuși Episcopul romano-catolic Fortunato Ercolani a ajuns la București persona non grata, iar în 1820 a fost și el rechemat de către Sfântul Scaun. A fost înlocuit cu vicarul Giuseppe Molajoni, consacrat episcop în 1825. Deși în timpul Revoluției lui Tudor Vladimirescu o parte dintre românii uniți s-au reîntors în Transilvania, pentru cei – destul de mulți – rămași, Episcopul Molajoni a cerut și el Blajului un preot misionar. La 17 decembrie 1825 a plecat de la Blaj spre Țara Românească Benjamin Todor, călugăr bazilitan. Dar, fiindu-i urmărită cu suspiciune activitatea desfășurată în biserica romano-catolică din cartierul bucureștean Cioplea, a fost nevoit și el să părăsească Țara Românească, cum de-altfel și face în ianuarie 1829.

După Revoluția din 1848-1849 și după abolirea iobăgiei în Transilvania, emigrarea românilor ardeleni în Principate, nu numai muncitori ci și mulți intelectuali formați în Școlile Blajului, unii dintre ei trecuți prin universitățile Imperiului Austriac. O parte dintre aceștia s-au așezat în București, devenit capitala României. Printre aceștia fiind și greco-catolici. Așa că, spre sfârșitul seco-

lului al XIX-lea s-a simțit din nou, de data aceasta și mai acută, nevoia unui păstor sufletesc propriu. S-a apelat iar la Blaj. Ca urmare, în anul 1887, Mitropolitul Ioan Vancea de Buteasa a trimis la București pe tânărul preot Dr. Demetriu Radu (1862-1920), abia sosit de la studii teologice superioare, urmate la Institutul De Propaganda Fide din Cetatea Eternă. Neexistând în Capitală lăcaș de cult – biserică greco-catolică -, preotul Demetriu Radu a fost numit de către Arhiepiscopul romano-catolic al Bucureștilor, Iosif Palma, predicator român în catedrala Sfântul Iosif, care era frecventată și de greco-catolici și, concomitent, profesor de Teologie la Seminarul Arhiepiscopesc Catolic de la Cioplea. În vederea construirii în București a unei biserici proprii, Române Unite, în anul 1892, în timpul pastorației preotului Demetriu Radu a fost cumpărat terenul din strada Polonă nr. 48. Însă, nefiind recunoscută în România Biserica Română Unită ca persoană juridică și, deci, neavând dreptul să dețină bunuri imobile, terenul a fost transcris în proprietatea Arhiepiscopiei romano-catolice. În anul 1897, după zece ani de pastorație, preotul Dr. Demetriu Radu a părăsit Bucureștiul, fiind numit Episcop al Lugojului. Abia în 1909 va fi numit un alt preot român unit în București, în persoana tânărului Dr. Ioan

(continuare în pag. 5)

(urmare din pag. 4)

Bălan (1880-1959), format în universitățile catolice din Budapesta și Viena, om de aleasă cultură, poliglot, istoric, canonist și publicist. A fost numit la București la insistența unor oameni de cultură români catolici din Capitală cu care Pr. Ioan Bălan convenise încă din 1908: Monseniorul și Prințul Vladimir Ghika, Marius Todorian Carada, ambii convertiți de la ortodoxie, apoi Hildebrand Frollo, Iosif Frollo, precum și a unor intelectuali români greco-catolici. Ca și antecesorul său, noul păstor a fost și el ajutat de Arhiepiscopia romano-catolică și numit profesor la o catedră de Limba Română și una de Latină, la Seminarul arhiepiscopesc. În anul 1909, nu mult după sosirea lui Ioan Bălan la București, s-a hotărât edificarea bisericii și caselor parohiale pe terenul din strada Polonă nr. 48 și, la 21 mai, sărbătoarea Sfinților Împărați Constantin și Elena, s-a pus piatra fundamentală a noii biserici cu hramul "Sfântul Vasile cel Mare". Printr-o solemnitate ce a avut loc în prezența Arhiepiscopului romano-catolic Raimund Netzhammer, principalul ctitor al noului lăcaș, și a delegatului din partea Mitropolitului de la Blaj, canonicul și istoricul Ioan Micu Moldovan. Biserica a fost construită "în fundul curții, întrucât organele municipale bucureștene n-au îngăduit să se construiască biserică greco-catolică lângă stradă" (spune Nicolae V. Iliesiu în Informația anexată unui memoriu adresat Președinției României la 31 martie 1993). În câteva luni biserica a fost ridicată, iar la 6 decembrie 1909 a fost consacrată și dată în folosință.

După Unirea Transilvaniei cu România de la 1 Decembrie 1918, tot mai mulți ardeleni au trecut Carpații în căutare de lucru, și s-au așezat atât în Capitală cât și în alte localități ale Vechiului Regat, sporind mereu numărul parohiilor greco-catolice, așa că în 1919 a luat ființă

Protopopiatul român unit (greco-catolic) al Bucureștilor, Pr. Ioan Bălan fiind numit întâiul protopop titular al districtului nou înființat. În același an, 1919, protopopul Ioan Bălan a fost rechemat la Blaj, fiind numit canonic arhidiacezan și rector al Academiei de Teologie. Sub păstorirea sa, pe lângă parohia din str. Polonă, a mai luat ființă în capitală o a doua parohie, cea din str. Acvilei nr. 38.

Locul lui Ioan Bălan l-a luat la București protopopul Gheorghe Dănilă, sub pastorația căruia, la 27 februarie 1927, printr-un "act de tranzacțiune" (cf. N. V. Iliesiu, ibidem) a avut loc transcrierea imobilelor, teren și clădiri din strada Polonă nr. 48, din Proprietatea Arhiepiscopiei romano-catolice de București, în cea a Bisericii Române Unite (greco-catolice), Parohia "Sfântul Vasile cel Mare".

La 14 iunie 1934 profesorul de Teologie dr. Vasile Aftenie, titularul catedrei de Istorie Bisericească și Drept Bisericesc de la Academia de Teologie Română Unită din Blaj, a fost numit protopop la București.

Vasile Aftenie s-a născut la 14 iunie 1899 în satul Lodroman, comuna Valea Lungă, nu departe de Blaj, al doilea din cei patru copii – trei băieți și o fată – ai lui Petru Aftenie și ai soției Agafia, familie fruntașă de țărani.

Școala primară, începută la Lodroman, a terminat-o la Blaj, după un vechi obicei românesc din Ardeal, prin care părinții de la sate, pe copiii pe care hotărau să-i școlarizeze îi înscriau în ultima clasă primară la o școală din orașul cel mai apropiat, unde fiecare clasă își avea învățătorul său, pe când la țară, și, îndeosebi, în localitățile mici cu școli confesionale, de regulă cu un singur învățător pentru toate clasele, nu prea puteau obține instrucția de bază necesară intrării în liceu. La Blaj a urmat și liceul,

(continuare în pag. 6)

(urmare din pag. 5)

primele șase clase ca elev “ordinar”, la cursuri de zi, iar clasele a VII-a și a VIII-a (azi XI-XII), ca elev “particular”, la fără frecvență, promovându-le în scurtele permisii militare, obținute de pe fronturile de luptă din Galiția și Italia, fiind mobilizat la începutul anului 1917 și trimis pe front la 18 ani. În anul 1918 a promovat examenul de bacalaureat (maturitate) și, sfârșindu-se războiul, s-a înscris la Facultatea de Drept a Universității din București. În vara anului 1919 s-a decis să părăsească Dreptul și să urmeze Teologia. Primit în clerul tânăr arhidiecezan, este trimis la studii teologice superioare, la Roma, la Colegiul grecesc “Sfântul Atanasie”, de unde a urmat cursurile la Institutul “Angelicum”. După 6 ani de studii, obținând doctoratul în Filosofie și Teologie, în 1925 a revenit în țară. La 1 ianuarie 1926 a fost hirotonit preot celib, prin punerea mâinilor Mitropolitului Dr. Vasile Suciu și, numai după o lună, la 1 februarie 1926, a fost numit profesor la Academia de Teologie Română Unită arhidiecezană din Blaj, titularul catedrei de Istorie Bisericească și Drept Bisericesc. La catedră l-a aflat numirea în funcția de mare răspundere, de protopop la București. La 21 decembrie 1937, Protopopul dr. Vasile Aftenie al Bucureștilor a fost promovat canonic al Capitulului arhiepiscopesc din Blaj, însă nu părăsește Capitala decât la 6 mai 1939. Abia și-a ocupat locul în Capitala Arhidiecezană și, odată cu începutul anului universitar, la 1 octombrie 1939, pe lângă misiunile canonice din curia arhidiecezană a fost numit și Rector al Academiei de Teologie.

Numărul din 20-30 aprilie 1940 al semi-oficiosului Vaticanului, L'Osservatore Romano a adus vestea că Părintele Vasile Aftenie, prin Decretul nr. 114/40 al Congregației Orientale a Sfântului Scaun, a fost numit Episcop titular de Ulpiana și desemnat auxiliar al Mitropolitului Alexandru Nicolescu. (...) Ca cititorii să înțeleagă rostul și locul ce-l ocupă noul arhiereu – Episcopul de Ulpiana –, în ierarhia Bisericii Române Unite, se cuvin câteva explicații. În Biserica Catolică, în afară de chiriarhi sau episcopi eparhioți, care dețin puterea ordinară de jurisdicție, mai sunt:

Periodeuții, investiți cu caracter episcopal revocabil, la discreția chiriarhului ordinar eparhiot;

Corepiscopii sau episcopii rurali, la sate, dependenți de chiriarhul locului, cu reședința în orașe;

Episcopii titulari, numiți la titlul unui scaun episcopal existent cândva în partibus infidelium, titlu păstrat în cataloagele pontificale, mai mult pentru a nu se pierde amintirea unor scaune episcopale ilustre dispărute. Episcopii titulari nu au jurisdicție episcopală;

Episcopii coadjutori. Sunt cei ce ajută pe Episcopii eparhioți în administrarea și guvernarea eparhiilor, unii dintre ei numiți cu drept de succesiune.

Așadar, Vasile Aftenie, numit Episcop titular de Ulpiana, a fost desemnat auxiliar la dispoziția Mitropolitului Alexandru Nicolescu, care l-a investit vicar general al Vicariatului Bucureștilor și Vechiului Regat, unde urma să lucreze cu puterea delegată a Mitropolitului de la Blaj, de aceea și-a menținut în continuare calitatea de canonic arhidiecezan, cu drepturi depline. “Vei avea – îi spune Mi-

ropolitul Alexandru Nicolescu cu ocazia consacrării ca Episcop – să continui misiunea ce ai avut-o ca protopop al Bucureștilor, de a desăvârși organizarea credincioșilor noștri din această vastă diasporă, de astă dată însă investit cu caracter episcopal și cu puteri de vicar general, pe care ți le deleg și cu care te investești cu dragă inimă” (Unirea, Blaj, nr. 20 din 8 iunie 1940).

Solemnitatea consacrării de arhiereu a canonicului Vasile Aftenie a avut loc în Catedrala din Blaj, la sărbătoarea Înălțării Domnului, în 5 iunie 1940, prin punerea mâinilor Mitropolitului Alexandru Nicolescu, asistat de Episcopii Alexandru Rusu al Maramureșului și Ioan Bălan al Lugojului. Cu această ocazie, Mitropolitul Alexandru Nicolescu, în cuvântarea rostită, i-a stabilit și atribuțiile noii demnități ecleziastice: “Voința Romei și dorința mea, de altă parte, te-au vrut Episcop auxiliar (s.n.) în Arhidieceza Română Unită de Alba-Iulia și Făgăraș. Nu ești, deci, un Episcop perioadeu revocabil la discreție, nici simplu Episcop titular fără jurisdicție, ci un Episcop auxiliar, în sensul adevărat și canonic al cuvântului, care va avea în grija lui, mai ales soarta fiilor noștri din Vechiul Regat al României... fără de nici o intenție de agresivitate față de cei de alte credințe, mai ales de frații de același sânge cu noi, cu care împreună vom realiza mărirea Sionului Românesc” (Ibidem). Așadar, arhiereul vicar Vasile Aftenie s-a bucurat de o jurisdicție delegată, limitată la teritoriul vicariatului general, nou constituit. În cuvântul de răspuns, noul hirotonit întru Episcop s-a referit la misiunea preotului în societatea atât de învrăjbită a vremii. Pentru el, îpreoții sunt misionarii Noului Testament... copia autentică a preotului Cristos, iar Episcopul, plinătatea acestei preoții... Trebuie să călcăm pe urmele Mântuitorului și să luptăm cu armele pe care El le-a întrebuițat... Blândețea și smerenia trebuie să fie icoana preotului Legii Noi... Preotul trebuie să fie dragostea întruchipată... Și parcă rareori s-a simțit între oameni lipsa acestei dragoste ca în zilele noastre. În cursul veacurilor s-a dezlănțuit adeseori ura între oameni, dar nicicând cu atâta furie ca azi. Iată rolul preotului mare. Să sădească din nou dragostea între oameni și chiar cu prețul vieții lui, dacă lipsa o cere” (Ibidem).

Cuvântul lui nu a fost numai o formalitate de rigoare, ci expresia fermă a unui program de viață, a unui angajament personal. Iar dragostea, atât față de Dumnezeu, de care nu s-a lepădat, cât și față de semenii între care a trăit, pe care nu i-a dezamăgit, îi vor cere prețul vieții.

Din nefericire, vara anului 1940 a adus ciopârțirea României atât la Răsărit cât și la Apus. Prin ocuparea Basarabiei și Bucovinei de Nord de către URSS a fost rupt în două Vicariatul General Greco-Catolic al rutenilor din Bucovina cu reședința la Cernăuți, unitate ecleziastică autonomă, dar în grija Episcopului român unit al Maramureșului. Odată cu Diktatul de la Viena, la 30 august 1940, au rămas în Bucovina de Sud câteva parohii românești greco-catolice, pendente și ele până atunci de Eparhia Maramureșului, rămasă în Ungaria. Expulzații și refugiații din Transilvania de Nord, foarte mulți dintre ei

(continuare în pag. 7)

(urmare din pag. 6)

greco-catolici, trecuți peste Feleac, s-au împrăștiat peste tot, în Țara rămasă între frontierele mutilate. În Capitală erau acum aproape o sută de mii de credincioși români-uniți, așa că la 1 ianuarie 1942, Vicariatul General Român Unit al Bucureștilor și Vechiului Regat, cu reședința în București, strada Batiște nr. 39, avea în componența sa următoarele parohii:

Parohiile din Protopopiatul Bucureștilor (cu sedii în strada Polonă nr. 48, protopop Dr. Titus Mălai, canonic de Cluj-Gherla, expulzat din Cluj); București I, str. Polonă nr. 48, București II, str. Acvila nr. 38, București III, str. Polonă nr. 48, București IV, str. Batiște nr. 39, Brăila, Brezoi – jud. Vâlcea, Câmpina – jud. Prahova, Constanța, Craiova, Ferdinand I – jud. Constanța, Galați, Iași, Moreni, Ploiești, Târgoviște, Târgu-Jiu și Turnu-Severin;

Parohiile românești greco-catolice rămase în România din Eparhia Maramureșului (Baia-Mare): Bicăz – jud. Neamț, Boian – jud. Cernăuți, Gura Humorului, Iacobeni și Vatra Dornei, toate din județul Suceava.

La 5 iunie 1941 a încetat din viață Mitropolitul Alexandru Nicolescu de la Blaj. Sfântul Scaun, conform ultimei dorințe a Mitropolitului decedat, l-a numit Administrator Apostolic al Arhiepiscopiei de Alba-Iulia și Făgăraș pe Episcopul-vicar Dr. Vasile Aftenie, ceea ce este egal cu o locotenentă Arhiepiscopală, Mitropolitană, până la posibilitatea convocării Sinodului Electoral pentru alegerea noului Mitropolit, ceea ce nu s-a putut realiza decât după război – în 1946 -, provincia mitropolitană fiind ruptă în două prin Diktatul de la Viena. Însă, neprimind acordul Capitulului Arhiepiscopozan, Vasile Aftenie a rămas în continuare Episcop-vicar la București; la Blaj fiind numit Administrator Apostolic seniorul Episcopatului român unit, Episcopul de Oradea, Valeriu Traian Frențiu, expulzat și el din Oradea și fixat provizoriu la Beiuș.

Suflet deschis și comunicativ, Episcopul Vasile Aftenie a cucerit grabnic la București stima și respectul celorlalți. Așa se explică pătrunderea lui la deținuții politici din închisoarea Văcărești pentru a le acorda asistență spirituală. “A fost un act de curaj în acea vreme (când teroarea stalinistă se dezlănțuise peste România) din partea unei înalte fețe bisericești să vină în mijlocul unor “dușmani ai poporului”, deținuți politici... Era în primăvara anului 1947, în preajma Sărbătorii Învierii Domnului” (cf. Nicolae Păleanu, Episcopul Vasile Aftenie, în *Viața Creștină*, Cluj, nr. 19 din a XI-a, 1990, p. 2). Pătrunderea Episcopului în închisoarea Văcărești, în plină teroare comunistă, a fost un act de curaj nu numai pentru el, ci și pentru directorul închisorii, cucerit sufletește de bunătatea și comportarea ierarhului. “Nici nu se putea o prezență mai dorită... După slujbă s-a întreținut câteva clipe cu fiecare din cei prezenți, îmbărbătându-i cu cuvintele: “Biserica este alături de voi. Biserica se roagă pentru voi”. În cadrul prediciei din timpul Sfintei Liturghii și-a axat tema pe rolul suferinței în viața omului, a creștinului, mai ales... Lotul de deținuți politici care au luat parte la Slujba amintită îl avea în frunte pe generalul Aurel Aldea, împreună cu generalul Eftimiu, colonelul Evolveanu, căpitanul Mircea Criveanu, prof. Ion Vulcănescu...” (idem).

“Mi-l amintesc perfect și astăzi, spune dr. Vasile Marcu, la aproape o jumătate de veac. Era înalt, blond, puternic, cu ochi albaștri, cu o fire deschisă, luminoasă și blândă. Plin de farmec și de umor, era foarte apropiat și iubit de toți credincioșii, fără nici o deosebire. Pe fiecare l-a cercetat la casa sa, fie el umil sau înstărit. Era perioada când, după ocuparea Ardealului de Nord, mulți credincioși se refugiaseră, părăsindu-și tot avu-tul. Pe aceștia îi mângâia și îi îmbărbăta, propovădu-indu-le dragostea creștină și iubirea aproapelui. Nu lua nimic din ceea ce i se oferea, dimpotrivă, din puținul său ajuta pe cei nevoiași, mai ales în anii 1946-1947, ani de cumplită foamete. La reședința sa a dat găzduire în permanență unui număr de 5-6 studenți săraci... Aceștia locuiau în mod gratuit acolo, el suportând și cheltuielile de întreținere a locuinței. Nu suferea în nici un chip minciuna și biciuia pe loc neadevărul, uneori cu duritate. În fața autorităților era de o demnitate remarcabilă, cu o exemplară ținută și mod al conversației, reușind să fie ascultat, înțeles și respectat. Casa era deschisă, indiferent de oră, tuturor, umili sau bogați. Primea credincioși de diferite confesiuni, cărora le dă-dea povețe pe care numai el știa să le găsească. Fiecare pleca mângâiat de la casa sa. Într-o zi, la sfârșitul lui august 1948, can change their object number. If the date la poarta reședinței sale a sunat generalul Doncea Constantin, primarul comunist al Capitalei, însoțit de suita sa, care l-a întrebat pe episcop cu o obrăznicie și o lipsă de respect fără de seamăn: “Părinte, cine șade aici?” La care Preasfințitul i-a răspuns demn: “Dacă ați sunat aici, știți pe cine căutați și în ce scop ați venit”. La acestea generalul comunist i-a spus cu aceeași caracteristică obrăznicie: “În 24 de ore să curățați (!) locul”... Din acea zi a început calvarul Episcopului Vasile Aftenie. El a trebuit să se mute la biserica din strada Polonă, cu puținul său avut, ajutat de umilul și istețul său om de serviciu, Luca, la rândul său călugăr bazilitan” (dr. Vasile Marcu, fost avocat al Mitropoliei Blajului la București, Episcopul dr. Vasile Aftenie – cel dintâi martir... în “Dreptatea”, 133/1990). Deosebitele sale calități, și mai ales ușurința cu care se apropia de oameni, i-a determinat pe cei ce au uneltit distrugerea Bisericii Române Unite în 1948, să-l creadă o pradă ușor de cucerit pentru cauza lor, pentru ortodoxie și regimul comunist. Au ținut să câștige cel puțin pe unul dintre episcopii greco-catolici, știind și ei că Biserica e acolo unde sunt episcopii și fără episcopi nu există Biserica. Încercările făcute cu ceilalți episcopi greco-catolici au eșuat lamentabil. Cea mai mare speranță și-a pus-o ierarhia ortodoxă și puterea politică în Episcopul-vicar al Bucureștilor, dr. Vasile Aftenie. Mai întâi au conceput un atac perfid la adresa lui, folosindu-se de cele mai josnice mijloace. Au organizat la Sinaia, “în cinstea lui”, o festivitate, un chef cu beție și orgii, la care l-au invitat și adus. Voiau cu tot prețul să-l compromită ca să-l aibă la mână. Însă ierarhul și-a păstrat cu măreție demnitatea, nu s-a lăsat compromis.

(continuare în pag. 8)

(urmare din pag. 7)

Când grupul celor 36 de preoți, care a "hotărât" la Cluj, la 1 octombrie 1948 "revenirea" Bisericii Române Unite la Ortodoxie, venit la București pentru a aduce Patriarhului Justinian Marina și Sfântului Sinod "hotărârea" de la Cluj, ajuns în Capitală, o parte dintre ei au fost trimiși la Episcopul Aftenie să-l convingă pentru cauză, Episcopul le-a răspuns: "Dragii mei frați, credința noastră nu este o cămașă pe care s-o îmbraci noaptea și dimineța s-o dai jos. Nu pot nega ceea ce am propovăduit o viață întreagă!" Neacceptând compromisul, a ales calea martiriului. Odată cu Episcopii Eparhioți, la 28 octombrie 1948, a fost arestat și Episcopul-vicar dr. Vasile Aftenie, omul care a refuzat o Mitropolie, oferită de conducerea Ortodoxiei românești și de Guvernul comunist. A fost și el depus, pentru început la Dragoslavele, în Palatul de vară al Patriarhului, transformat în lagăr, împrejmuit cu sârmă ghimpată și asigurat cu pază militară, împreună cu episcopii dr. Valeriu Traian Frențiu, dr. Iuliu Hossu, dr. Ioan Bălan, dr. Alexandru Rusu și dr. Ioan Suciu. Aici au fost ținuți în condiții inumane, în frig și foame, pentru a-i forța să încline steagul crezului lor, până în februarie 1949, când au fost transferați ca pușcăriași de drept comun, la Mănăstirea Căldărușani, lângă București, transformată și ea în lagăr, împrejmuit cu rețele de sârmă ghimpată și asigurat cu pază militară. Concomitent i-au adus la Căldărușani și pe cei 25 de membri ai clerului superior greco-catolic: canonici, profesori de Teologie, protopopi, preoți din orașe, încarcerați și ei la 28 octombrie 1948 la Mănăstirea Neamțu, într-o școală monahală dezafectată, transformată și ea în lagăr. Dar, încercarea de a-l cuceri pe Episcopul dr. Vasile Aftenie a fost reluată la 10 mai 1949, când arhiereul a fost ridicat de la Mănăstirea Căldărușani, transferat și izolat la Ministerul de Interne. Acolo, respingând din nou ofertele făcute, a fost supus unor torturi care reclamau o rezistență supraomenească. N-a putut fi nici de data aceasta înduplecat. Când, după ore îndelungate de tortură repetate zilnic, era readus în celulă, înfățișarea lui era senină ca în rugăciune, deși vânățile și barba smulsă erau argumente indubitabile că a fost supus la chinuri de nedescris. "Fierarii și cazangii cu musculatură de oțel, deveniți anchetatori îngalonați cu stea și-au făcut datoria "ca la carte"... Episcopul refuzase să trădeze... Rezultatul a fost mutilarea oribilă, maltratarea sălbatică, culminând cu smulgerea brațelor" (N. Păleanu, op. cit.). Zdrobit și schilodit, a fost transferat la închisoarea Văcărești. Din bărbatul falnic ce a fost, n-a rămas decât o epavă. Neclintit în credință, s-a stins din viață la 10 mai 1950. Intenția autorităților de a-l incinera, se pare că a fost oprită de cineva. Unii cred că de doctorul închisorii. Dar mai plauzibilă ar fi părerea doamnei Maria Blaj, născută Aftenie (domiciliată în Târgu-Mureș, strada Godeanu, bl. 12, ap. 7), nepoată de frate a episcopului, care ne-a comunicat că după două zile de la înmormântare, familia a primit o telegramă de la directorul închisorii Văcărești, Isaia Popa, prin care anunța moartea Episcopului. De aici ar rezulta că

directorul ar fi fost autorul opreliștii de incinerare. Sicriul cu osemintele a fost transportat la Cimitirul Bellu Catolic. Prin telefon s-a cerut un preot de la catedrala romano-catolică Sfântul Iosif. A fost desemnat preotul Baltheiser (Baltazar). "Lângă sicriu, nimeni din familie, polițistul sau securistul i-a spus doar atât: îl cheamă Vasile. Și a plecat... Femeile din cimitir și groparul, din curiozitate au ridicat capacul care, culmea, nu era bătut în cuie, și au recunoscut îndată victima. Încercând să-i pună mâinile încrucișate pe piept, așa cum e obiceiul, au constatat cu groază că antebrățele se dezlipseau de umăr, barba îi era smulsă; părea însă că un zâmbet i-a rămas pe buze. Probabil era mulțumirea că visul lui dintotdeauna se împlinise: se jertfise pentru Cristos, pentru Biserica pe care o apărase" (Idem op. cit.).

La căpătâi, cineva i-a pus o cruce simplă, un Crist răstignit, sub picioarele căruia, pe o tăbliță rotundă erau înscrise inițialele "A.V." și sub ele "1950", anul morții. Între timp, mormântul a fost încadrat cu o bordură de marmoră albă, cu o cruce din același material, și cu efigia episcopului. "După o informație, care nu a putut fi verificată, lucrarea s-a făcut pe cheltuiala unei credincioase ortodoxe" (dr. Vasile Marcu, op. cit.).

Mormântul lui a devenit loc de pelerinaj, cu flori și lumânări aprinse. De jur împrejur, bărbați și femei, tineri și bătrâni, îngenuncheați, se roagă. Își spun păsul și cer ajutorul. Acolo, la mormânt, se întâmplă lucruri ieșite din comun. Cel puțin așa ne informează presa laică. Iată ce scrie cotidianul "Evenimentul Zilei" din 10 noiembrie 1993, sub titlul O nouă minune ce zguduie Bucureștiul: Lumânările puse pe mormântul Episcopului Aftenie se aprind singure. "Minunea s-a dovedit în urma unei probe cu apă. Observând că singurul mormânt din cimitirul Bellu, la căpătâiul căruia ard permanent lumânările – fie noapte sau zi, ploaie sau furtună – este cel al Episcopului Aftenie, un grup de credincioși l-au supus unei probe cu apă. Astfel, câteva zile la rând, credincioșii au turnat apă cu găleata peste lumânările aprinse din apropiere. S-a observat că, în timp ce pe celelalte lumânările se stingeau definitiv, la mormântul Episcopului ele se reaprindeau singure, după câteva clipe. Se știe că episcopul greco-catolic, Vasile Aftenie, a fost torturat și apoi omorât în beciurile Securității, în anul 1950, condamnând fățiș, până în ultimele clipe de viață comunismul și nerenunțând la dreapta credință în Isus. Credincioșii care vin aici spun că pentru a scăpa de un necaz, o boală, sau pentru a ți se împlini o dorință, este suficient să aprinzi o lumânare și să te rogi la acest mormânt". Semnează Eugeniu Stavri.

Sperăm că nu va întârzia inițierea procesului de canonizare și ridicarea oficială la cinstea altarului a celui ce a fost slujitorul fidel și iubitorul de Dumnezeu și Neam, Episcopul-vicar, martirul Vasile Aftenie.

www.bru.ro

Informații preluate din cartea „Cei 12 Episcopi Martiri”, a Ierom. Silvestru Augustin Prunduș și a Pr. Clemente Plăianu, apărută la Casa de Editură „Viața Creștină”, Cluj-Napoca, 1998.

Scrisoare Sinodului Episcopilor BRU către conducerea BOR

În cadrul lucrărilor ultimei sesiuni a Sinodului Episcopilor Bisericii Române Unită cu Roma, Greco-Catolică, din 8-10 iunie a.c., s-a decis componența Comisiei greco-catolice de pregătire a lucrărilor Comisiei Mixte de Dialog BRU-BOR.

Totodată au fost enunțate câteva principii preliminare care să stea la baza începerii activității comisiilor pregătitoare a reluării dialogului întrerupt în urmă cu 7 ani. În consecință, Sinodul Episcopilor Bisericii Române Unită cu Roma, Greco-Catolică, a transmis Întâistătătorului Bisericii Ortodoxe Române, Preafericirea Sa Daniel, următoarea scrisoare: Nr.31/ 7.07.2011

**Preafericirii Sale DANIEL,
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române
Preafericirea Voastră,**

Sinodul Episcopilor Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, întrunit în sesiune ordinară la Blaj în perioada 8-10 iunie a.c., a analizat adresa 8693/2010 din 2 martie 2011, a Preafericirii Voastre, referitoare la aprobarea membrilor ortodocși ai *Comisiei pregătitoare a lucrărilor Comisie Mixte de Dialog*.

Prin adresa nr. 39/5.11.2010, Biserica Greco-Catolică a răspuns pozitiv apelului pe care l-ați făcut „*pentru promovarea unui climat frățesc de cooperare între cele două Biserici românești*” și invitației reluării activității Comisiei Mixte de Dialog. În acest sens, Biserica Greco-Catolică a propus constituirea acestei Comisii pregătitoare care să stabilească agenda, principiile, tematicile și metodologia de lucru a *Comisiei Mixte de Dialog* dintre cele două Biserici.

Din mesajele oficiale, Patriarhia Română a lăsat să se înțeleagă că Biserica Ortodoxă Română dorește inițierea unui dialog constructiv cu Biserica Greco-Catolică pentru a începe o nouă etapă în istoria relației dintre cele două Biserici românești. Din păcate, acțiunile din ultimele luni întreprinse de reprezentanții Bisericii Ortodoxe Române din teritoriu denotă contrariul „promovării unui climat frățesc de cooperare”, principiu pe care l-ați enunțat în scrisoarea inițială de invitație la dialog nr. 4719/12.7.2010. Astfel, biserici greco-catolice continuă să fie demolate, distruse sau resfințite, credincioșii greco-catolici continuă să fie amenințați și hărțuiți, iar nu de puține ori reprezentanții Bisericii Ortodoxe au incitat la violență contra credincioșilor greco-catolici.

Mai mult, recent, Ierarhii celor două Sinoade Mitropolitane, ale Ardealului și Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului întruniți la Mănăstirea Râmneț, în 4 iulie 2011, au reluat aceeași retorică împotriva Bisericii Greco-Catolice care a creat numai dușmănie și conflicte între români în ultimii 20 de ani.

Biserica Greco-Catolică a fost și rămâne deschisă mereu unui dialog constructiv cu Biserica Ortodoxă Română, însă dorim să vedem din partea Bisericii Ortodoxe Române pași concreți că e interesată într-un dialog constructiv similar; de aceea, înaintea unei întâlniri viitoare a *Comisiei pregătitoare*, solicităm:

1. Oprirea oricăror acțiuni care vor schimba, altera,

distruge sau afecta în orice fel arhitectura, forma ori înfățișarea originală a proprietăților greco-catolice (biserici, case parohiale, cimitire) primite de Biserica Ortodoxă Română în 1948 de la guvernul comunist.

2. Oprirea resfințirii de către Biserica Ortodoxă Română a proprietăților menționate la punctul 1 până când, în cadrul Comisiei Mixte de Dialog, Biserica Greco-Catolică va fi de acord cu acest lucru de la caz la caz.

3. Accesul nestânjenit al preoților și credincioșilor greco-catolici în cimitire pentru a-și putea înmormânta morții ori să îi viziteze pe cei decedați.

4. Oprirea amenințării și hărțuirii credincioșilor greco-catolici de către reprezentanții Bisericii Ortodoxe Române.

5. Condamnarea în mod public a decretului din 1948 de desființare a Bisericii Greco-Catolice ca fiind un act nedrept, abuziv și criminal îndreptat contra Bisericii și credincioșilor greco-catolici, precum și disocierea de efectele lui.

În cadrul lucrărilor Sinodul Episcopilor Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, din perioada 8-10 iunie a.c., a fost decisă componența Comisiei greco-catolice de pregătire a lucrărilor Comisiei Mixte de Dialog. Membrii acesteia sunt: - Preasfințitul Părinte Virgil, Episcop Eparhial de Oradea-Mare – Președinte; - Preasfințitul Părinte Vasile, Episcop al Curiei Arhiepiscopiei Majore, Episcop Eparhial de Maramureș; - Preacucernicul Părinte Nicolae Anușcă, Director Caritas Mitropolitan Blaj; - Preacucernicul Părinte Daniel Avram, Cancelar al Episcopiei de Cluj-Gherla.

Dorim ca schimbul de corespondență oficială pe tema reluării dialogului să fie adresată Președintelui.

Chiar dacă dialogul mixt a fost întrerupt unilateral de Biserica Ortodoxă în 2004, și contrar acțiunilor îndreptate împotriva comunităților greco-catolice din multe localități, Biserica Greco-Catolică a rămas mereu deschisă unui dialog constructiv, în lumina Evangheliei lui Cristos, bazat pe dreptate, caritate, adevăr și respect reciproc.

Credem că acțiunile ecumenice și de dragoste frățască pe care Biserica noastră le-a arătat în atâtea localități, oferind propriile biserici spre celebrări alternative comunităților ortodoxe, sunt o dovadă a acestui lucru.

„Soluționarea amiabilă a unor divergențe patrimoniale apărute în urma unor conjuncturi istorice neprielnice”, cum spuneți în scrisoarea din 2 martie 2011, nu va putea fi realizată folosind aceleași acțiuni și aceeași retorică ce a perpetuat aceste divergențe. Dorim să vedem, de aceea, pași concreți din partea Bisericii Ortodoxe Române care să demonstreze că dorește în mod real un dialog constructiv, iar condițiile solicitate mai sus sunt un prim pas în acest scop.

Credem că încrederea și cooperarea odată realizată în lucruri mici se va putea extinde și la alte teme de interes comun, dincolo de problema patrimonială.

Cu frățească dragoste în Cristos Domnul.

† LUCIAN
Arhiepiscop Major

Alin CREȚU

Psihologie versus psihiatrie. Rețelele de socializare

Suntem în mileniul III și încă mulți oameni nu au în vocabular termenii: psihologie, psihiatrie, rețele de socializare. Deși țările în general sunt apreciate prin standardul lor de viață, cei care nu fac parte din nucleeele sociale numite orașe sau comune, foarte puțin sau deloc au de a face cu tehnologia sau cu specialiștii din domeniul social din mai multe motive: dezinteresul, neștiința, absența resurselor financiare, tolerarea modalităților alternative, etc.

Fiecare om are propriul sau drum, respectiv orizont care derivă din acesta. Pentru unii poate fi drept, alții îl parcurg sinuos, nimeni nestând pe loc.

Evenimentele care se succed pot duce la dezvoltare personală, la autocunoaștere, la insight-uri, la realizări dar și la eșecuri, împotmoliri, traume sau la extrem - moarte.

Pentru a ușura trecerea oamenilor prin diferite evenimente, pentru a-i ajuta să le înțeleagă, pentru a le facilita relaționările, încă de la apariția lor s-au individualizat diferiți specialiști. Termenii care au prefixul *psi* (de la litera grecească omonimă) implică lucrul cu / grija față de suflet.

Psihologul are în vedere problemele obișnuite ale oamenilor. Imaginați-vă că vă treziți dimineața și soția / mama / adultul responsabil a uitat să vă facă de mâncare. Acest lucru într-o oarecare măsură vă deranjează / enervează. Urmează să mergeți la școală / serviciu / și nu pornește / nu vine / mijlocul de transport care trebuie să vă ducă acolo. Este un alt lucru care vă crește gradul de tensiune. Ajungând, vă dați seama că ați uitat să vă învățați lecția / să vă îndepliniți sarcina dată de șef, care tocmai din întâmplare vă ascultă / întreabă despre aceasta. Sigur că nu zâmbiți, ci vă simțiți mai tensionați. Dacă primiți și o notă mică / critici este cu atât mai „bine”.

Mergând spre casă, o mașină care trece pe partea opusă a bălții pe lângă care vă deplasați dumneavoastră, vă stropește pe hainele de culoare deschisă pe care ați decis să le îmbrăcați de dimineață. Tensiunea pe care o simțiți nu uită să urce. Acasă este prea frig / cald deoarece instalațiile care ar fi necesare să compenseze aceste mici „erori” sunt defecte. Ziua plină de evenimente „critice” poate continua cu o noapte asemănătoare. 24 de ore cu evenimente care poate vi s-au întâmplat și dumneavoastră.

Toate acestea și altele asemănătoare sunt probleme obișnuite, cărora oamenii le fac mai bine, mai puțin bine sau deloc față. Psihologul care nu este medic, dar poate fi doctor (titlu științific), este specialistul „consultat” pentru reechilibrare în orice privință.

În momentul când este depășită limita fiind necesară medicația, internarea în spital, diagnosticarea intervine psihiatrul care este medic. Se subânțelege că el se ocupă de

problemele foarte grave.

Evoluția tehnologică a ultimului secol a dus omenirea de la transportul cu căruța la cel cu avioane supersonice, de la scrisul pe foaia de hârtie la cel pe computer, de la teatrul în aer liber la televiziune full HD, de la comunicarea prin mesaje legate de picioarele porumbeilor la e-mail-uri și de la discuții în fața casei / porții, la rețelele de socializare. Acestea își au locul lor bine definit în cadrul evoluției omenirii, în acest moment putând doar visa / intui perspectivele. Oamenii, dintotdeauna au dorit să-și facă cunoscute gândurile, faptele, emoțiile. O maximă, apropo de acest lucru spune că „oamenilor le-au fost date vorbe pentru a-și ascunde gândurile”. Calculatorul a facilitat comunicarea la un nivel la care în urmă cu 20 de ani oamenii nici nu visau.

Unii dintre aceștia se „ascund după ecranul calculatorului” pentru a scăpa de emoții, pentru a da frâu liber lucrurilor de la care se rețin în viața de zi cu zi, acest lucru cunoscând și extreme. Alții fiind la distanțe foarte mari, reușesc să-și împărtășească ceea ce doresc prin intermediul lor, respectiv a internetului. Pentru cei care sunt foarte timizi sau mai puțin comunicativi rețelele de socializare sunt o mană cerească. Deoarece sunt inventate de către oameni, conțin în structura lor, în modul de funcționare, în felul conectării, în interacțiuni, în tot ceea ce înseamnă tehnologia de suport pe care sunt structurate, atât ceea ce aceștia au mai bun cât și mai întunecat.

Dintr-o alta perspectivă, oamenii fiind cei care comunică, în funcție de ceea ce își doresc să transmită / relaționeze lasă să se reflecte în rețelele sociale, pozitivul sau ceea ce este negativ.

Sunt foarte multe rețele de socializare, așa că vă rămâne dumneavoastră în funcție de ceea ce vă doriți, să alegeți.

Bucuria de a fi împreună

Profitând de prezența copiilor în vacanță la bunici, parohia Greco-Catolică Sititelec a organizat o întâlnire cu copiii satului și din împrejurimi. Pe malul lacului comunal, după Sfânta Liturghie, copiii împreună cu părinții au participat la un concurs de rugăciune, concurs de pescuit, jocuri sportive. Câștigătorii au fost răsplătiți cu cărți religioase și aplauze. Reușita întâlnirii a fost susținută de părintele paroh și părinții copiilor: Tîrb Silviu și Monica, Zaharia Viorel și Maria, Tămaș Viorel și Maria. Întâlnirea s-a încheiat cu promisiunea că se vor aduna din nou la anul viitor. **Bogdan TORJOC**

Intențiile apostolatului rugăciunii pentru anul 2011

SEPTEMBRIE

Intenția generală: Pentru ca toți învățătorii să transmită iubirea față de adevăr și să educe în spiritul valorilor morale și spirituale autentice.

Intenția misionară: Pentru ca toate comunitățile creștine răspândite în continentul asiatic să proclame Evanghelia cu fervoare, mărturisindu-i frumusețea cu bucuria credinței.

Ioan F. POP

PERIPATETIZĂRI

Dacă Dumnezeu a *inventat* existența și pentru ticăloși, înseamnă că existența (în general) are o problemă.

Tăcerea ne ajută să nu avem chiar totul de spus. *Totul* e doar de tăcut.

Omul rămâne singura cale pentru a putea demonstra existența lui Dumnezeu. Căci fără om, chiar și El ar fi mai singur.

Dacă omul a *eșuat* în Dumnezeu, putem înregistra prima și cea mai mare victorie umană.

Nu mi-e frică de moarte, ci de pustietatea mormîntului, de greutatea cuvintelor goale care se vor prăvăli peste mine. Apoi mi-e frică să nu *adorm* chiar de înviere.

Credința adevărată ar trebui să anihileze prostia, nu să se folosească de ea. Căci pedeapsa divină pentru viața primită gratuit este chiar prostia.

Nu am cunoscut decît cîteva persoane. Restul au fost oameni...

De multe ori am impresia că Dumnezeu m-a bătut ironic prin contemporani. În loc de Platon, mi l-a dat pe „Ghiță”.

Prostia e cel mai la îndemînă mod de a fi fascinați de noi înșine.

Mulți, cînd scriu, încearcă doar să se *pozeze* cu ajutorul cuvintelor. Despre idei nu poate fi vorba, pentru că s-ar *împușca* din greșeală cu ele.

În scris, cuvintele nu trebuie să prindă fluturi doar din suflet, ci și din rațiune.

Trebuie să scrii doar dacă ți-e *foame* de scris.

Cu vîrsta, îți rămîne doar emoția dată de inteligență.

Nu poți să fii scriitor dacă nu crezi ultimativ că lumea depinde de cuvîntul tău.

Dumnezeu este *răspunsul* omului la tot ce nu știe, nu stăpînește, nu poate. El este răspunsul la o întrebare pe care omul nu știe încă să o pună.

Ca să poată fi suportabilă, lumea trebuie privită ca etern spectacol.

Sîntem înțelepți doar cînd nu vrem să demonstrăm acest fapt.

Tristă performanță a speciei: să-ți faci din nerușinare condiția fundamentală a vieții.

Cu o vorbă a lui Sartre, fiecare trăiește lumea, indiferent de timp, cu *tot* ceea ce poate fi.

Dacă e să ne mîntuim, ar trebui în primul rînd să ne *mîntuim* de ceea ce nu am apucat să fim. Adică de noi înșine.

Așa cum a spus Artaud, poezia ar trebui citită o singură dată, după care ar trebui distrusă. Poezia adevărată este destinată morții, restul – re-lecturii.

O experiență de neuitat

În perioada 13-24 iulie 2011, cinci dintre tinerii cei mai activi ai grupului **Fondacio – Creștini pentru lume**, cu vârsta între 10 și 14 ani, însoțiți și îndrumați de către doi dintre membrii asociației: Francisca Ghiurcă și Vlad Hiriș, au avut deosebita plăcere de-a participa la campusul de vară dedicat acestei categorii de vîrstă la Ravedo di Grosio, în dieceza de Como regiunea Valtellina. Sprijiniți și îndrumați de către părintele Don Gianluigi Bollini, tinerii prezenți au mărturisit că a fost una dintre cele mai frumoase experiențe trăite de ei.

Tema generală a acestui campus a fost „*timpul*” și prețuirea acestuia, timp care a fost comparat în diferitele tipuri de muzică: folk, rock, rap, blues, new age sau techno. În funcție de fiecare dintre acestea, **timpul**, care este atât de prețios, a fost privit ca *poveste și amintiri* trăite folosindu-ne de **memorie**, sau timpul ca *schimbare* folosindu-ne de **răbdare**, timpul ca *moment al oportunităților* folosindu-ne de **curaj și încredere**, ori timpul ca *prilej de-a ne pune în serviciul celorlalți* folosindu-ne de **devotament și dăruire**, ori timpul ca *moment de liniște, tăcere și reflecție* folosindu-ne de **cunoaștere**, timpul ca *viitor* folosindu-ne de **proiecție și credință**. Aceste stări pe care am încercat să le trăim cu toții, participanți sau animatori, am avut posibilitatea să le experimentăm chiar și în diversele tipuri de activități: la pregătirea meselor, spălatul vaselor, curățenia prin casă, în atelierelor pregătite, în atenția acordată unii altora. Printre activitățile cuprinse în programul unei zile amintim: liturghiile zilnice în diferite parohii la care luam parte cu toții, atelierelor distractive prin multe jocuri și campionate de volei și fotbal, multe drumeții în natură la înălțimi ce depășeau 2000 de metri în Italia și Elveția, vizite în diferite parohii.

Deși vremea nu a fost mereu favorabilă, n-a existat deznădejde, astfel că fiecare moment a fost umplut de bucurie și un surâs la tot ce ne este oferit de către Domnul. Cu gândul la momentele frumoase petrecute împreună, la prietenii formate, sperăm ca pe viitor să avem ocazia de-a mai trăi un astfel de schimb de experiență cu cei de acolo, în același timp dorindu-vă tuturor să aveți parte de astfel de momente.

Dorim să aducem mulțumiri Bunului Dumnezeu, organizatorilor și binefăcătorilor noștri, fără de care această experiență nu ar fi fost posibilă, asigurându-i de rugăciunile noastre și încercarea de a contribui prin lucrurile învățate și ceea ce suntem fiecare, la o lume mai bună.

Vlad HIRIȘ

Pr. Eugen JURCA

Diagnosticarea prenatală - dileme bioetice (II)

Dileme bioetice privind diagnosticarea prenatală

Datele prezentate ridică o seamă de întrebări de natură morală. Dacă pentru viziunea „profană” lucrurile pot fi mai „pragmatice” și „utilitariste”, de tip „eugenie spartană” – ce e bun rămâne, ce e defect genetic, fizionomic, vine eliminat – precum în afirmația de față: „în raport cu gradul de gravitate al malformației, se poate lua în considerare o eventuală întrerupere a sarcinii” (Larousse, 2011, p. 20), în concepția creștină lucrurile sunt privite cu mai mare atenție și discernământ. Dacă n-ar fi așa, am risca să înțelegem diagnosticarea prenatală ca o simplă tehnică de investigație *a priori* direcționată către „jocul de-a Dumnezeu”, acordând prea lesne dreptul de decizie pentru avort și de eliminare a „fetușilor problemă”.

Poate că într-o viziune de tip pur *biologic*: „selecție naturală” și „luptă pentru existență”, o asemenea mentalitate ar fi „normală”, însă într-o concepție *umană* și *creștină* asupra *demnității persoanei* și a *dreptului la viață*, lucrurile nu se pot deloc trata cu aceeași ușurință. Acest respect pentru viața și demnitatea umană nu este o simplă metaforă, ci se bazează pe faptul că încă din momentul concepției nu mai vorbim despre un simplu „ovul fecundat”, ci, potențial, despre o ființă umană vie ce se poate dezvolta pe cont propriu, pe baza propriului program genetic deja fixat, cu condiția să fie lăsată în viață. Nu putem spune că de-abia mai încolo omul devine om. Lăsat să fie, va deveni ceea ce „prestabilit” genetic deja este. A considera embrionul sau fetusul mai puțin „viu” și „uman” decât este, devine un soi de „politică a struțului”, care să ne absolve de responsabilitatea și culpa deciziei pentru avort.

La întrebarea dacă *diagnoza prenatală este licită din punct de vedere moral*, răspunsul Bisericii Catolice este fără echivoc: „Dacă *diagnoza prenatală respectă viața și integritatea embrionului sau a fătului uman și este îndreptată spre salvarea sau spre vindecarea sa individuală, răspunsul este afirmativ*. Diagnoza prenatală poate, de fapt, să facă cunoscute condițiile embrionului sau ale fătului atunci când acesta este încă în sânul mamei; permite sau îngăduie să se prevadă anumite intervenții terapeutice, medicale sau chirurgicale, în mod mai precoce și mai eficace. Astfel de diagnoză este licită dacă metodele folosite, *cu consimțământul părinților, informați în mod adecvat, salvează viața și integritatea embrionului și a mamei sale*, evitând riscuri disproporționate și pentru unul și pentru altul. Însă ea este *în mod grav în contrast cu legea morală* atunci când are în vedere, în funcție de rezultate, *provocarea unui avort*: o diagnoză care atestă existența unei malformații sau a unei maladii ereditare nu trebuie să echivaleze cu o *sentință de moarte*. De aceea, femeia care

cere diagnoza cu intenția determinată de a face avort în cazul în care rezultatul confirmă existența unei malformații sau anomalii, comite o acțiune în mod grav ilicită. La fel, acționează în mod contrar moralei *soțul* sau *rudele* sau *oricare altul*, atunci când ar îndemna sau ar impune femeii însărcinate diagnoza cu aceeași intenție de a ajunge eventual la avort. De asemenea, este responsabil de colaborare ilicită *specialistul* care făcând diagnoza și comunicând rezultatul contribuie în mod voit la stabilirea sau la favorizarea legăturii dintre diagnoza prenatală și avort. În sfârșit, trebuie condamnate, ca violare a dreptului la viață a celui care trebuie să se nască și ca încălcare a drepturilor și datoriilor prioritare ale soților, o directivă sau un program al autorității civile și sanitare sau al organizațiilor științifice care, într-un oarecare mod, favorizează legătura dintre diagnoza prenatală și avort sau chiar cer femeilor gravide să se supună diagnozei prenatale planificate în scopul eliminării fetușilor afectați sau purtători de malformații ori boli ereditare” (Enciclica *Donum vitae*, I, 2).

Ca orice nouă „cucerire” științifică sau tehnologică, și diagnoza prenatală poate fi *ambivalentă*: *pusă în slujba vieții*, poate identifica eventualele deficiențe și malformații, posibil și necesar de corectat chirurgical sau prin alte mijloace de intervenție terapeutică; *pusă în slujba morții*, devine un soi de instanță ce favorizează decizia de „condamnare la moarte” a unei ființe umane lipsite complet de apărare. Bineînțeles că, în decizia de suprimare a vieții, poate fi invocat „binele” copilului („calitatea” vieții lui), ca să nu trebuiască să ducă o viață de chin și de infirmitate, cu toate implicațiile medicale, sociale sau psihologice posibile, dar nici comoditatea familiei nu rămâne un factor de ignorat. Nu întotdeauna, într-o decizie pentru avort, factorul de greutate îl reprezintă „binele” copilului, cât mai degrabă imposibilitatea sau incapacitatea părinților de a-și asuma o asemenea dificultate. Ba, uneori, „decizia” pentru avort este luată în pripă, la simple supoziții, fără a avea certitudinea unui diagnostic de maladie genetică sau al vreunei malformații congenitale sau chiar și numai la insistențele unui medic necreștin sau interesat pecuniar.

Cu atât mai *responsabilă* devine decizia părinților pentru viață sau pentru moarte, cu cât e implicat și *dreptul la viață* a ființei concepute, nu doar teama de suferință sau nefericire a unuia sau a celuilalt. E aberantă o asemenea mentalitate: *mai bine te omor, decât să te las să suferi!* Sau: *din două rele, alegem pe cea mai puțin rea!* Ba și mai inumană este o astfel de gândire: *mai bine te omor, decât să mă chinui cu tine!* Desigur că nu e ușor să fii în situația unui părinte aflat în fața unei asemenea dileme, dar nici nu putem

(continuare în pag. 13)

Sfințirea Centrului pentru Boli Rare la Zalău

Primul Centru Pilot de Referință pentru Boli Rare din România a fost sfințit marți, 28 iunie 2011, de PSS Virgil Bercea, la Zalău, moment la care au participat și miniștrii sănătății din România și Norvegia, ambasadorul Norvegiei în România, precum și autoritățile locale și județene.

Centrul NoRo pentru boli rare de la Zalău este al treilea de acest gen din Europa și a avut ca promotor pe d-na Dorica Dan, președintele Asociației Prader Willi și „sufletul” acestei acțiuni. Partener al acestui centru este și Parohia „Sfânta Familie” din Zalău, care s-a implicat în susținerea proiectului; de asemenea, trebuie să amintim susținerea pe care PSS Virgil Bercea ne-a acordat-o încă de la început.

În cuvântul său, Preasfințitul Virgil, pornind de la pilda vindecării orbului din naștere: „*Nici el n-a păcătuit, nici părinții lui, ci ca să se arate în el lucrările lui Dumnezeu*” (Ioan 9, 3) a prezentat rolul pe care familia și, în general, societatea îl are în problema bolnavilor. Preasfințitul Virgil a arătat necesitatea apropierii Bisericii de familiile cu persoane bolnave: „*Dumnezeu dorește mereu să redea speranța familiilor care încep să și-o piardă...*”, insistând pe rolul providenței divine care transformă greutatea bolilor într-o oportunitate pentru oameni, precum în pilda evanghelică.

Parohia „Sfânta Familie” dorește ca și pe viitor să fie un colaborator activ în acest centru înființat la Za-

lău, conștienți de faptul că acest proiect va reprezenta pentru pacienții și familiile lor un pas spre rezolvarea problemelor lor, lucru exprimat și de primarul Zalăului, Radu Căpîlășiu, în discursul său de la deschiderea centrului.

De fapt, tuturor ne revine o datorie creștinească să fim alături de familiile bolnavilor pentru a diminua sentimentul de izolare. În această privință, prin acțiunile Asociației Famisaj încercăm să implicăm activ tinerii în sprijinirea persoanelor cu dezabilități.

Pr. Valer PĂRĂU

(urmare din pag. 12)

încuraja avortul – moartea – ca soluție de viață! Pe de altă parte, o concepție extrem opusă logicii creștine o constituie justificarea avortului pe seama *implicațiilor financiare* ale întreținerii unei persoane cu handicap. Și în acest caz, magica „prevenție” prin *avort selectiv* se înscrie tot în tiparul îngust al unei *mentalități empiriste, egocentrice și utiliste*, care are în atenție mai degrabă confortul personal, decât preocuparea pentru nefericirea copilului.

Pe de altă parte nu împărtășim nici optica extremistă a unor Mișcări pentru Viață care declară absolut inutilă diagnoza prenatală pe motiv că ar duce automat la decizia pentru avort. Bineînțeles că nu acesta e scopul diagnosticului prenatal, ci tocmai depistarea și prevenția unor posibile afecțiuni prin intervenția terapeutică prenatală sau postnatală precoce. În plus, după cum s-a văzut, nu toate tehnicile de investigație prezintă risc de avort „spontan” și nici nu se utilizează, decât în caz de suspiciuni majore, acele proceduri adecvate investigării și preciziei unui anumit diagnostic, indife-

rent de gradul de risc. În plus, diagnosticarea precoce nu e obligatoriu să conducă spre avort, cât în direcția pregătirii și susținerii „moralului” familiei, în eventualitatea apariției unui copil cu probleme.

Fără a ne erija în judecatorii și acuzatorii nimănu, propunem în astfel de cazuri, de maximă seriozitate și responsabilitate, o reflecție personală și creștină mai atentă, pentru ca părinții să nu ia o decizie regretabilă, cu consecințe de nebanuit atât pe plan moral-creștin, cât și psihologic.

Bibliografie:

Congregația Pentru Doctrina Credinței, *Donum Vitae*, enciclica papei Ioan Paul al II-lea, 22 februarie 1987 ; Delahaye Marie-Claude, *Cartea viitoarei mame*, trad. Liviu Moldova, Ed. Teora, 2003; *Enciclopedia Larousse pentru părinți*, Ed. Aquila'93, Oradea, 1998; Larousse, *Enciclopedia Medicală a familiei*, vol. III (*Sarcina, nașterea și îngrijirea copilului*), trad. Doina Pienescu, Ed. Adevărul și RAO, 2011; Sgreccia Elio, *Manuale di bioetica*, vol. 1 (*Fondamenti ed etica biomedica*), Ed. Vita e Pensiero, Milano, 1999; Sgreccia Elio, Tambone Victor, *Manual de bioetică*, trad. Gilda Levescu, Arhiepiscopia Romano-Catolică de București, 2001; Tettamanzi Dionigi, *Bioetica. Difendere le frontiere della vita*, Edizioni Piemme, Casale Monferrato, 1996

Sfințirea bisericii din Galoșpetreu după restaurare

Duminică, 26 iunie 2011, prin stropire cu apă sfințită și ungere cu Sfântul Mir de către Preasfinția Sa Virgil Bercea, episcop Greco-Catolic de Oradea, s-a resfințit biserica Parohiei Române Unite cu Roma din Galoșpetreu, după restaurare, așezându-se în Sfânta Masă a Altarului moaștele Sfântului Roca.

La eveniment au mai fost prezenți: pr. Radu Filip - Parohia „Sfântul Andrei” din Carei, protopop de Carei și vicar foraneu al Sătmăruului, pr. Gavril Buboș - Parohia „Înălțarea Domnului” Oradea și protopop de Oradea, pr. Alexandru Duma - Parohia „Sf. Nicolae” Șilindru și protopop al Ierului, pr. Iosif Balint - Parohia „Sf. Nicolae” Oradea, pr. Ioan Pogar - Parohia Romano Catolica Fegernic, pr. Zorel Zima - Parohia „Nașterea Maicii Domnului” Valea lui Mihai, pr. Felician Buzgău - Parohia „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” Pișcolt, pr. Ioan Aciu - Parohia Borș, pr. Marius Pop - Parohia Voi vozi, pr. Ionuț Dobocan - Caritas Eparhial Oradea, pr. Silvestru Pogar - Parohia „Coborârea Spiritului Sfânt” Galoșpetreu, ipod. Eduard Felician Fischer - vicerec tor Seminar, ceremonier episcopal, ipod. Eugen Andrei Clintoc - coordonator proiecte la Episcopia Greco-Catolică Oradea, pastorul reformat Zsolt Szabo și primarul din Tarcea, dl. Bordaș Carol.

Răspunsurile la Sfânta Liturghie au fost date de corul Parohiei Franciscane „Maica Domnului” din Oradea, dirijat de părintele Mihai Vătămănelu OFM Conv.

Biroul de presă

Resfințirea bisericii din Dumbrava (Bihor) după restaurare

Duminică, 24 iulie 2011, a avut loc resfințirea bisericii din localitatea Dumbrava (jud. Bihor) după restaurare, cu hramul Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril.

PSS Virgil Bercea a fost întâmpinat de sute de săteni și primit cu trăsura la intrarea în sat, alaiul fiind acompaniat de formația de muzică populară „Rapsozii Zarandului” din Arad.

La eveniment au mai fost prezenți: pr. Gheorghe Seica, Parohia Adormirea Maicii Domnului – Sâmbăta și protopop de Holod; pr. Ioan Mada, Parohia Sfinții Trei Ierarhi – Beiuș și protopop de Beiuș; pr. Iulian Terec, Parohia Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril – Dumbrava (gazda evenimentului); pr. Alexandru Chivari, Parohia Nașterii Maicii Domnului – Gruilung; pr. Adrian Man, Parohia Adormirea Maicii Domnului – Șuncuiuș; pr. Sorin Crăciun, Parohia Sfântul Gheorghe – Oradea; pr. Marius Boța, Parohia Bunavestire – Pocola; pr. Ioan Aciu, Parohia Borș; pr. Cezar Moruț, Parohia Ceica; pr. Cosmin Fărcaș, Parohia Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul – Beliu; pr. Marius Crișan, Parohia Adormirea Maicii Domnului – Supuru de Jos; pr. Mihai Terec, Parohia Sfântul Anton – Tinca; pr. Ioan Tătar, Parohia Sfinții Nicolae și Francisc de Assisi – Holod; pr. Ioan Matei, pensionar; pastorul reformat Jozsef Sos; ipod.

Eduard Fischer, vicerec torul Seminarului, ceremonier episcopal; ipod. Iulian Boglut; primarul Daniel Cioleş.

Pr. Iulian Terec a primit Crucea Pectorală în semn de apreciere pentru eforturile făcute timp de peste 15 ani în parohia Dumbrava.

Câțiva credincioși din Dumbrava au primit diplomă de recunoștință din partea PSS Virgil pentru susținerea parohiei din partea lor.

Biroul de presă

Sfințirea bisericii din Pocola după restaurare

Duminică, 7 august 2011, în Duminica a VIII-a după Rusalii, a avut loc resfințirea vechii biserici greco-catolice cu hramul „Buna Vestire” din localitatea Pocola, jud. Bihor. Au fost întreprinse o serie de lucrări de restaurare în interiorul edificiului sacru, unde s-a refăcut integral pictura murală, s-a montat noul iconostas, s-a îmbrăcat Sfânta Masă și întreg Altarul în marmură de Carrara, s-a repavat biserica cu granit Rosa Beta și s-au înlocuit băncile bisericii. De asemenea, în exteriorul bisericii lucrările au vizat înlocuirea structurii lemnoase a turlei, revopsirea acoperișului, respectiv curățarea pereților.

La orele 10.00, PSS Virgil Bercea a fost întâmpinat în sunetul clopotelor de zeci de preoți și sute de credincioși veniți din Pocola și din împrejurimi, fiind de față și reprezentanți ai autorităților locale și centrale. Înaltul prelat a fost primit cu tradiționala „pâine și sare” care au fost oferite de doi copilași îmbrăcați în costume populare.

Prin ungerea cu Sfântul și Marele Mir de către PSS Virgil Bercea, respectiv prin stropirea cu apă sfințită s-au resfințit pereții bisericii așezându-se apoi un nou Hrisov în Sfânta Masă a Altarului, după care s-a trecut la consacrarea acesteia prin spălarea și ungerea ei cu Sfântul și Marele Mir de către Preasfinția Sa.

Rânduiala resfințirii bisericii a continuat cu Sfânta Liturghie Arhierască, ierarhul locului fiind înconjurat de Mons. Renzo Lavatori, profesor de Teologie Dogmatică la Universitatea Pontificală Urbaniană din Roma, de protopopii Ioan Mada din Beiuș, Gavril Buboș din Oradea, Gheorghe Seica din Holod. Răspunsurile la Sfânta Liturghie au fost date de Reuniunea Corală „Ioan Bușiția” a Bisericii Greco-Catolice din Beiuș, avându-l în frunte ca dirijor pe dl. Constantin Sava.

Evenimentul a fost onorat de oficialitățile care au fost prezente la această sărbătoare din Pocola, amintindu-i pe deputații Maria Drăghici și Ioan Roman, primarii Ioan Mașcaș din Pocola și Adrian Domocoș din Beiuș, precum și alte personalități publice din Țara Beiușului. La finalul Sfintei Liturghii, PSS Virgil Bercea a oferit Diplome de merit unor credincioși din Pocola, care au fost binefăcători și susținători ai comunității pe timpul lucrărilor care s-au făcut. De asemenea, s-a oferit Crucea Eparhială unor oaspeți, care s-au implicat într-un mod mai deosebit în bunul mers al restaurării bisericii, amintindu-i pe Mons. Dr. Renzo Lavatori, pe domnii: Natale Amaglio, Roberto Beloti, av. Marius Popoviciu, curator Adrian Daniel Birta.

Totodată, parohul comunității greco-catolice locale, pr. Gheorghe Marius Boța a primit Crucea Pectorală în semn de apreciere pentru slujirea cu devotament timp de peste 15 ani a credincioșilor din Parohia Pocola. Gestul Ierarhului a fost recompensat de către parohienii din Pocola, care prin parohul lor au oferit înaltului prelat „Cheia bisericii” din Pocola.

Biroul parohial

PSS Virgil în vizită la comunitatea surorilor „Jesus-Marie”

Duminică, 5 iunie 2011, PSS Virgil Bercea a fost în vizită la comunitatea surorilor „Jesus-Marie” din Lyon, Franța, la invitația superioarei generale, Maica Aurora.

Motivul vizitei a fost aniversarea a 50 de ani de viață de la depunerea voturilor perpetue a Sorei Maria Agnese, care a lucrat o perioadă de peste 10 ani în parohia din Carci. La Sfânta Liturghie, celebrată de PSS Virgil în biserica mănăstirii, au participat, alături de credincioși, familia Sorei Maria Agneze și un grup de credincioși români din Lyon.

După amiază, PSS Virgil a avut o întâlnire cu Cardinalul Philippe Barbarin, arhiepiscopul de Lyon, care cunoaște România și s-a interesat de situația actuală a Bisericii noastre.

Biroul de presă

ȘIMLEU SILVANIEI – SIGHETU MARMAȚIEI

22 august – 1 septembrie 2011

Iubiți pelerini, *aventura, nebunia, pierderea de vreme* (sau multe altele, după cum ne-au spus unii și alții) adică pelerinajul continuă, și spre bucuria tuturor, florile sunt tot mai multe, strângându-se într-un buchet de 160, fiecare cu parfumul și culoarea sa.

Culoare și parfum care s-au păstrat, ba mai mult s-au răspândit în propriile familii și în parohiile de proveniență ale pelerinilor, prin parohiile pe unde au trecut, dar mai ales între colegii lor de școală, facultate, oratorii sau diferite alte organizații.

Și în acest an, 2011, pornim la drum cu aceleași scopuri: **rugăciune, jertfă, cinstirea martirilor, un salut și o încurajare comunităților parohiale** și nu în ultimul rând **o provocare pentru TINE(RI).**

PRIN RUGĂCIUNE ȘI CREDINȚĂ SPRE

CINSTEALTELE ALTARELOR

Este ceea ce ne dorim foarte mult ca Biserică. Ei, episcopii noștri morți la Sighet sau în alte închisori, sunt sfinți, iar prin rugăciunile noastre și propovăduirea mărturiei lor de credință și a jertfei lor, precum și prin modelarea vieții noastre după exemplul lor, putem și noi contribui la recunoașterea și cinstirea lor la nivelul întregii Biserici Universale, adică ridicarea lor la **CINSTEALTELE ALTARELOR**.

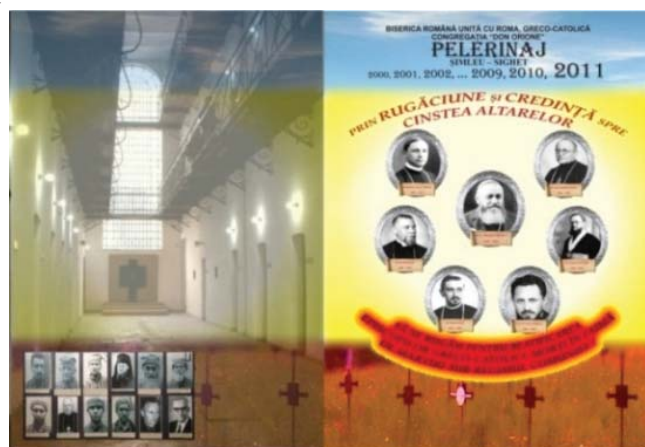
În sprijinul rugăciunii și misiunii noastre vine și materialul editat: tricoul, broșura pelerinului și iconița cu rugăciunea pentru beatificarea episcopilor noștri morți în faimă de martiri sub regimul comunist.

De fiecare dată ne amintim de cuvintele Cardinalului Iuliu Hossu rostite în memoriile Înalt Preasfinției Sale, ***Credința noastră este viața noastră***, prin care ne spune că: *durerea cea mai mare suferită în închisoarea din Sighet nu era dată de condițiile de acolo, frig, foamete, lipsa asistenței sanitare, batjocură... ci de imposibilitatea săvârșirii Sfintei Liturghii*. De aceea rugăciunile noastre săvârșite în acest **loc**, culminând cu Sfânta Liturghie sunt înălțate în **memoria lor** și a **Sfințitelor Liturghii nesăvârșite**.

Un drum, un ultim drum pe pământ, între Memorial și Cimitirul Săracilor, pe care **EI** au fost duși în cele mai umile condiții, fără cruce și în sicrie improprii: „**Mai târziu, prin măturători - preoți, am aflat că episcopul Ioan Sucișu a fost înmormântat cu lenjeria de corp, semn că a avut-o pe a sa, sau că i-au dat-o episcopii colegi de cameră, ca nu cumva să fie aruncat gol în groapă... A fost aruncat în căruță și dus la cimitirul vagabonzilor și al sinucigașilor.**

Cimitirul este arat acum și nu se mai pot identifica mormintele (...).

Poate că așa a hotărât Dumnezeu ca episcopii morți la Sighet să rămână victime, moaște nevăzute la temelie văzută a Bisericii românești de mâine. (PS

Ioan Ploscaru, *Lanțuri și teroare*, 243-45).

Pe acest drum, între Memorial și Cimitir, la umbra crucii, pelerinajul nostru se transformă într-un **cortegiu** care îi însoțește *cu Rugăciune și Credință spre Cinstea Altarelor* pe **cei neînsoțiți**, pe care nu vrem și nu avem voie să-i uităm.

Pelerinajul fiind aproape în același timp cu Înălțarea Mondială a Tinerilor cu Papa, ne vom lăsa conduși de Mesajul Sfântului Părinte Papa Benedict al XVI-lea adresat tinerilor cu ocazia acestui eveniment: „**Înrădăcinați și întemeiați în Cristos, tari în credință**” (cf. **Col 2,7**)

Pentru întreg drumul nostru, care nu este unul ca oricare altul, ci **un drum de credință, de convertire, de rugăciune și jertfă**, ne vom înarma cu **credință, răbdare, dragoste, modestie și sobrietate**, pentru a rămâne fideli intenției noastre de a face un pelerinaj cât mai bun.

Pentru aceasta ne vom lăsa călăuziți de Providența Divină, de Binecuvântarea Ierarhilor noștri, mulțumindu-le cu rugăciunile noastre.

Mulțumim și Congregației “Don Orione” și tuturor binefăcătorilor noștri, în mod deosebit cei din parohiile: Șimleu Silvaniei, Bădăcin, Bocșa, Bocșița, Bulgari, Cehu Silvaniei, Ulmeni, Remeți pe Someș, Mireșu Mare, Baia Mare, Șișești, Hărniciești, Vadu Izei, Șugău, Sighetu Marmăției precum și parohiile de proveniență a pelerinilor și familiilor lor.

Vom încerca de asemenea să dăm cât mai mult sens și viață **motto**-ului care ne-a însoțit și anul trecut și care spre bucuria noastră spirituală a prins viață în întreaga Biserică Greco-Catolică prin binecuvântarea Preafericitului Lucian MUREȘAN, Arhiepiscop Major al Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică.

Vizită pastorală a PSS Virgil Bercea în Austria

Între 17-20 iunie 2011, PSS Virgil Bercea, episcop eparhial de Oradea Mare, a efectuat o vizită de lucru în Austria. PSS Virgil este delegat din partea Comisiei Sinodale a Bisericii Române Unite să păstorească și comunitățile greco-catolice românești din Europa. Austria este o țară care a primit mulți emigranți români, mai ales în ultima perioadă; de aceea, Biserica noastră încearcă să răspundă provocărilor misionare. Comunitatea noastră are 2 parohii, 6 preoți, 2 diaconi și câteva sute de credincioși. În viitor vom încerca deschiderea unor noi parohii la Linz și Salzburg.

Vineri, 17 iunie 2011, la ora 14.00, s-a întâlnit cu preoții români din Viena. De la ora 15.00 s-a întâlnit cu noul Vicar General al Arhiepiscopiei de Viena, Dr. Nikolaus Krasa.

Sâmbătă, 18 iunie 2011, la ora 09.00, a luat micul dejun cu Eminența Sa Cardinalul Christoph Schönborn, arhiepiscop de Viena, urmat de o discuție despre situația comunității greco-catolice din Austria. La ora 13.00 a luat masa la Parohia Leopoldau, având ocazia să îl cunoască pe părintele paroh Nikolaus Colen, OSC, care este în același timp și protopopul sectorului 21. La ora 18.30, a celebrat Sfânta Liturghie în Parohia Sfântul Gheorghe, Kragan, unde activează Părintele Ovidiu Ioan Pinteș și părintele diacon Traian Tamaș, după care a vizitat casa parohială.

Duminică, 19 iunie 2011, între orele 10.00-16.00, a celebrat Sfânta Liturghie la Parohia Misiunii Române Unite din Viena împreună cu 19 preoți din România, Austria, Slovacia, Ungaria, S.U.A., cu ocazia Hramului Parohiei Române Unite, Greco-Catolice din Viena „Pogorârea Sfântului Spirit”. Răspunsurile au fost date de un cor constituit în jurul solistelor operei din Viena: d-nele Simina Ivan și Aura Twarowska.

În cadrul Sfintei Liturghii PSS Virgil l-a hirotesit Iconom Stavrofor pe Msgr. Prof. Dr. Larry Hogan, rectorul Institutului Teologic Internațional (ITI) din Trumau, Austria. Această numire este un semn de recunoaștere a meritelor Msgr. Hogan în pregătirea numeroșilor studenți români, clerici și laici, catolici și ortodocși, la ITI.

PSS Virgil și preoții au celebrat apoi Parastasul pentru Înaltpreasfinți-

tul George Guțiu, recent trecut la Domnul, figură de vrednică pomenire a Bisericii noastre.

A urmat agapa cu ocazia Hramului la care au participat peste 200 de oaspeți din România, Austria și din toată lumea. Oaspete special a fost: Dr. Martin Eichinger, Șef de Secțiune în Ministerul Austriac de Externe, fost ambasador al Austriei în România, care a rostit o alocuțiune în limba română. A fost reprezentat corpul diplomatic precum și un grup de intelectuali de frunte ai Clujului, între care menționăm pe acad. Ioan Aurel Pop, directorul Centrului de Studii Transilvane al Academiei Române. Am avut bucuria să avem în mijlocul nostru și un grup de profesori, teologi și studenți de la ITI Trumau. Ne-au delectat momentele artistice pregătite de tineri care studiază la universitățile de arte din Viena.

La agapă, PSS Virgil și ceilalți preoți și-au luat timp să discute cu credincioșii participanți la festivitate, să răspundă la întrebări, să ofere asistență spirituală și practică.

Au fost momente de mare satisfacție și comuniune întru Cristos ale acestei comunități renăscute după 1992 prin neobositul har și dragostea părintelui paroh Vasile Luțai, rectorul Misiunii Române Unite din Viena. Hramul parohiei, „Pogorârea Sfântului Spirit”, ne-a fost program și dar ceresc, având în vedere numărul de chemați și veniți, culturile, limbile, tradițiile diverse care au participat la această sărbătoare a Spiritului Sfânt!

După agapa de la hram, PSS Virgil l-a vizitat pe Părintele Arhimandrit Dr. Ioan Marin Mălinaș, paroh la St. Egyden am Steinfeld.

Pr. Ioan Iulian HOTICO

Întronizarea noului Episcop de Maramureș

Într-o atmosferă de sărbătoare și în fața unui numeros public, **Preasfinția Sa Vasile Bizău** a fost întronizat sâmbătă, 23 iulie 2011, la Baia Mare, ca episcop greco-catolic al Maramureșului. Datorită neretrocedării până în acest moment al Catedralei greco-catolice din Baia Mare, slujba de întronizare a avut loc la Sala Sporturilor din localitate.

Sfânta Liturghie și slujba de întronizare au fost oficiate de Preafericirea Sa Lucian Mureșan, Arhiepiscop Major și Întâistătător al Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică. La slujbă au participat toți episcopii greco-catolici și romano-catolici din România, precum și episcopi din Bisericele Greco-Catolice surori din Ucraina, Slovacia și Ungaria. Potrivit reprezentanților episcopiei, citați de site-ul www.emm.ro, la înscăunare au participat inclusiv delegați ai Sfântului Scaun.

Evenimentul s-a bucurat, de asemenea, de participarea a sute de preoți greco-catolici veniți cu mii de credincioși pentru a fi împreună la acest eveniment special din viața Episcopiei greco-catolice a Maramureșului.

De asemenea, la eveniment au participat aleși locali și județeni din Maramureș și județele învecinate, precum și senatori și deputați.

Evenimentul a început vineri după-masa, 22 iulie, cu o seară de rugăciune la biserica „Bunavestire” din Baia Mare, care s-a dorit „a fi un timp de pregătire spirituală pentru marea sărbătoare a Eparhiei noastre”, s-a afirmat într-un comunicat oficial al Episcopiei greco-catolice a Maramureșului.

Sâmbătă, 23 iulie, începând cu ora 9.00 dimineața, episcopii, preoții și credincioșii greco-catolici s-au adunat la sediul Episcopiei greco-catolice din Baia Mare de unde au plecat în procesiune pe străzi până la Sala Polivalentă (Sala Sporturilor) din localitate. Potrivit site-ului www.emm.ro, „coloana pornită de la Episcopia Greco-Catolică număra peste 1.000 de credincioși, care se îndreaptă, cântând înspre centrul orașului. Foarte mulți dintre cei prezenți sunt îmbrăcați în straie populare maramureșene și poartă însemne religioase.”

Procesiunea a ajuns la Sala Sporturilor în jurul orei 10.00, care s-a dovedit a fi neîncăpătoare pentru numărul mare de persoane participante. Conform site-ului www.emm.ro, „sala este arhiplină - se cântă, se spun rugăciuni iar oamenii mărturisesc că e un moment religios de la care nu puteau să lipsească”.

Conform celor care au participat la eveniment, sala a fost arhiplină, toate cele 3.000 locuri de pe scaune fiind ocupate. De asemenea, foarte multă lume a stat în picioare iar afară mai erau încă circa 1.000 de persoane.

După terminarea Sfintei Liturghii a urmat slujba de înscăunare a PSS Vasile ca episcop greco-catolic al Maramureșului. În cadrul acestui serviciu religios spe-

Foto: Ramona Băluțescu

cial, episcopul Vasile a primit din mâna Preafericitul Lucian însemnele misiunii sale, în timp ce poporul prezent cânta „Vrednic este”.

„Cu vrerea Tatălui, cu puterea Fiului și împreună lucrarea Spiritului Sfânt, în numele Sinodului Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, iubite frate episcop Vasile, te punem și te așezăm astăzi arhiereu în scaunul eparhial al Maramureșului, cu toate drepturile care îți revin”, a spus Preafericitul Lucian Mureșan.

În momentul oferirii toiagului, ca semn al cărmuirii și păstoririi, Preafericitul Lucian i-a spus noului episcop: „Primește toiagul acesta ca să păstorești turma lui Cristos cea încredințată ție. Și celor ascultători să le fie de la tine toiag de viață și întărire. Iar pentru cei neascultători și nestatornici, să-l folosești ca toiag de deșteptare, ca toiag de certare.”

După primirea toiagului miile de persoane participante au izbucnit în aplauze.

„Iubiți credincioși, bine ați venit în această zi de sărbătoare pentru Eparhia Greco-Catolica a Maramureșului. Ne unim în rugăciune cu toții și aducem laudă lui Dumnezeu, închinare și cinstire așa cum biserica o face în asemenea ocazii. Vă salutăm pe toți cu mare drag”, a spus noul episcop al Maramureșului, după înscăunare.

În vizită la Caritas

În data de 4 iulie 2011, Caritas Eparhial Oradea a primit vizita d-nei Monika Kleck, referent Renovabis pentru România.

Primul obiectiv vizitat a fost Casa Frențiu, la construirea căreia Renovabis a contribuit atât în 2010 cât și în 2011. În acest moment, construcția se afla la nivelul mansardei, urmând ca în această toamnă să fie montat și acoperișul.

Al doilea obiectiv a fost Centrul Social Maria Rosa, aflat în construcție.

Al treilea obiectiv a fost la sediul organizației unde Monika a făcut cunoștință cu noii angajați și cu o parte dintre voluntari. Au fost prezentate activitățile organizației, proiectele în desfășurare precum și planurile de viitor.

Adela GHIȚULESCU

Conferință cu tematică socială

Comisia Sinodală Socială, sub patronajul Arhiepiscopiei Majore a Bisericii Române Unite cu Roma, Greco - Catolică, a organizat o conferință internațională în perioada 5-7 iulie 2011, având ca temă „*Angajamentul voluntar – slujirea aproapelui, slujirea lui Dumnezeu*”.

La conferință au participat peste 50 de invitați din țară și străinătate. Din Eparhia de Oradea a participat Rita Szopos, coordonator departament social, Iulia Iova, coordonator departament voluntari, Adela Ghițulescu director executiv și pr. Olimpiu Todorean președinte având ca invitat partener pe Don Renzo Gradara, director Caritas Rimini, Italia.

Conferința a fost structurată pe module iar modulul III la care a susținut și Caritas Eparhial Oradea referate s-a intitulat *Rolul și importanța voluntarului în activitatea și operele sociale ale Bisericii*.

Pr. Olimpiu TODOREAN

Un nou masterat la Venezia

Începând cu anul 1997 la Institutul de Studii Ecumenice „San Bernardino” din Veneția mai mulți preoți și studenți romani greco-catolici au frecventat cursurile de Masterat în „Studii Ecumenice” și doresc să fac cunoscut că azi 14 iunie 2011 pr. Bertean Daniel din Eparhia Greco-Catolică de Oradea, a susținut examenul de Masterat cu o lucrare având ca și titlu: „*Il Martirio, Via all'Unità. Il senso della testimonianza e le prospettive ecumeniche = Martirul, drum spre unitate. Sensul mărturiei și perspectivele ecumenice*”. Tânărul nostru preot din Zalău a obținut în urma susținerii tezei media finală „Magna cum laude”. Consider că acest rezultat poate fi un semn de încurajare și încredere și pentru alți studenți romani greco-catolici, care studiază în străinătate și convingerea că Biserica noastră greco-catolică să poate avea câți mai mulți preoți tineri bine formați atât spiritual cât și teologic. Institutul Ecumenic din Veneția este mereu disponibil să primească noi studenți care doresc să-și continue studiile la un nivel destul de ridicat și să se pună în slujba Mișcării Ecumenice care este un aspect important din viața Bisericii noastre.

Pr. Vasile BARBULOVICI
www.bru-italia.eu

A 33-a Întâlnire a Franciscanilor Europeni la Oradea

A 33-a Întâlnire a Franciscanilor Europeni, cu motto-ul: „Împreună cu Sfântul Francisc într-o nouă Europă” s-a desfășurat timp de zece zile la Oradea, la Seminarul Teologic Greco-Catolic din parcul Traian. Au participat un număr de 45 de laici franciscani din șapte țări, coordonați de preoții Sitterle Joseph OFMcap din Paris (Franța), Schleputz Hermann OFM din Essen (Germania), Crocker Shaun din Kent (Marea Britanie), iar din partea română, Mihai Vătămănelu OFMconv și Sorin Crăciun (Oradea).

Programul spiritual a inclus discuții biblice pe tema evanghelizării ca mesageri ai bucuriei și speranței, Sfinte Liturghii oficiate în capela Seminarului sau în oraș, la Mănăstirea franciscană „Maica Domnului” împreună cu PSS Virgil, la Biserica romano-catolică „Sfântul Spirit” împreună cu PSS Laszlo și la fostul convent capucin „Sfânta Maria” de pe str. Traian Moșoiu.

Cu aceasta ocazie celor prezenți li s-a prezentat orașul Oradea, făcând o vizită la teatru și la primărie unde am primit explicații cu generozitate din partea consilierului Iulius Delorean care ne-a asigurat și accesul în turn pentru belvedere. S-a vizitat și frumoasa catedrală „Sfântul Nicolae” care a fost prezentată de pr. Ovidiu Duma și Florin Tirla. Duminică după-masă ne-am întâlnit cu surori franciscane și frați ai ordinului întâi, urcând Calea Crucii de pe Dealul Calvaria, luând cina împreună și urmărind un program artistic românesc.

Pentru a ne întâlni și cu alte fraternități din regiune s-au organizat două excursii, una la Sanctuarul marian de la Radna și Timișoara și una la Sighetul Marmăției pentru Memorialul Durerii și Mănăstirea de lemn din Bârsana. Se cuvin mulțumiri fraternităților locale din Arad, Timișoara, Carei și Sighet pentru eforturile făcute ca aceste zile frumoase să rămână de neuitat în memoria noastră.

Consider că aceste zile au contribuit la mai buna cunoaștere a realităților țării noastre, a frumuseților și spiritualității ei prin acești mici ambasadori ai păcii și iubirii de Cristos, care sunt frații franciscani. Pace și bine!

Othilia GROZA

Tabăra cercetașilor de la Don Orione la Stâna de Vale

După ce în luna iunie 60 de copii bihoreni, o parte fiind cercetași din grupul de Lupișori de la Centrul Don Orione, au fost în tabără la Rogojel, între 29 iulie și 5 august a venit rândul celor din grupul Reparto (12-16 ani) să plece în tabără.

Cei 50 de copii coordonați de șase membri din grupul Clan (peste 18 ani), de părintele Mihai Fechetă și de alți voluntari au întins corturile la Stâna de Vale, unde au petrecut o săptămână plină de voie bună în mijlocul naturii. Lor li s-au alăturat 7 cercetași de aceeași vârstă din Adjudeni, județul Neamț, și 9 cercetași din grupul Clan-Foc din Oderzo, nordul Italiei, care au venit însoțiți de părintele greco-catolic Marian Liviu Gheorghe de la Parohia Oderzo, Episcopia Vittorio Veneto. Tinerii au înălțat catarge fixate cu frânghii și noduri specifice lor, pe care au arborat steagul României, al Italiei și al cercetașilor.

Participanții s-au împărțit în cinci grupe care au concurat între ele pentru a pune la încercare seriozitatea, capacitatea de implicare și de muncă în echipă. Ei s-au gospodărit singuri, sub îndrumarea coordonatorilor, au făcut focul, și-au făcut de mâncare (paste cu sos, cartofi și carne la grătar sau șnițel, orez, cușcuș sau mămăligă cu tocăniță, fasole și pulpe de pui etc.), au întreținut curățenia, au cântat și au prezentat diverse scenete. S-au făcut numeroase drumeții în natură și s-au organizat jocuri de orientare pe timp de zi și de noapte.

Pe lângă exersarea abilităților fizice

și dobândirea de cunoștințe practice folositoare în viața de zi cu zi, copiii s-au îmbogățit și spiritual prin participarea la Sfânta Liturghie oficiată în fiecare zi de către părintele Mihai. Acestea s-au ținut în aer liber, lângă tabăra cercetașilor, pe un altar împodobit cu flori, construit de cercetași din lemne uscate adunate din pădure. Pornind de la cuvântul Evangheliei, părintele Mihai le-a transmis în fiecare zi o învățătură adecvată vârstei: să asculte de părinți, să aibă încredere în Dumnezeu și să îi ceară ajutorul în tot ceea ce fac, să se ajute reciproc, să fie oameni de cuvânt, să respecte și să protejeze natura.

La finalul taberei, cercetașii au făcut curățenie, și-au strâns corturile și s-au întors la Oradea. Cercetașii italieni au rămas la Centrul Don Orione, au vizitat două cămine de copii, la Belfir și Sâniob. Ei participă și la tabăra cercetașilor din grupul Clan (peste 18 ani) în Făgăraș, organizată între 8 și 13 august tot de Congregația Don Orione din Oradea.

Radu VIDRA

